

Nyuddannede får upassende spørgsmål om familieplaner til jobsamtalen

Indledning

Nyuddannede får upassende spørgsmål om familieplaner til jobsamtalen. Selvom arbejdsgivere ifølge Ligebehandlingsloven ikke må lægge vægt på kandidaters planer om at stifte familie i ansættelsessammenhæng, viser nye tal fra Djøf, at det alligevel sker jævnlige for nyuddannede.

Analysen viser at

- En ud af otte nyuddannede (15 %) har oplevet at blive spurgt direkte eller indirekte ind til deres planer om at stifte familie.
- Flere kvinder (15%) end mænd (8%) oplever at blive spurgt ind til deres planer om at stifte familie, flere kvinder får især indirekte spørgsmål.
- Lige mange kvinder i den offentlige (15 %) og private (14 %) sektor oplever at få direkte eller indirekte spørgsmål vedrørende deres planer om at stifte familie.
- Flere mænd i den private sektor (11 %) end i den offentlige sektor (2 %) har fået upassende spørgsmål om familieplaner.
- Meget få nyuddannede har oplevet at blive spurgt ind til deres seksuelle orientering (1 %), politiske ståsted (3 %) eller religion (1 %).

Djøf mener

Det er uholdbart, at arbejdsgivere helt risikofrit kan spørge mere eller mindre direkte ind til jobkandidaters familieplaner. Vi ved, at det hidtil har stillet især kvinder dårligere i kampen om faste stillinger. Derfor er der brug for en skærpelse af lovgivningen, så det bliver helt klart for alle arbejdsgivere, at familieplaner og – familiesituation ikke må indgå i en jobsamtale.

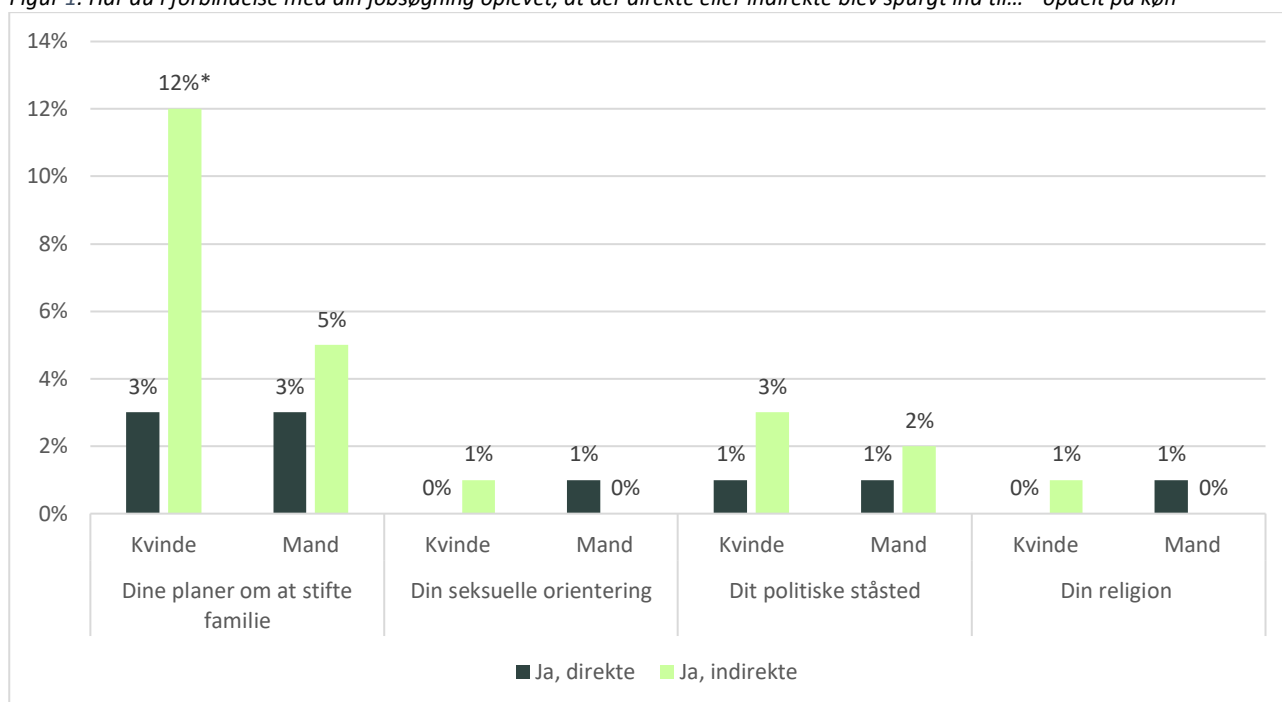
I 2022 skal det ikke være en barriere i arbejdslivet for nogen, at de stifter familie. Tværtimod er der grund til at se perioden som nyttig og kompetencegivende. For Djøf er det afgørende, at de nye barselsregler, der trådte i kraft d. 2. august 2022, giver anledning til et opgør med den utidssvarende opfattelse af, at børn primært er et anliggende for kvinder. Med de nye øremærkede rettigheder til fædre må det forventes, at flere fædre vil tage længere orlovsperioder, hvilket forhåbentligt også smitter af på arbejdspladskulturen.

Og så skal det være nemmere at få godtgørelse, hvis der er mistanke om, at familieplaner er årsag til fravalg i ansættelse. Djøf vil have ændret reglerne, så det bliver op til arbejdsgiveren at bevise, at det ikke har påvirket processen. Sådan er det allerede i dag, hvis man bliver fyret i forbindelse med barsel.

Upassende spørgsmål til jobsamtalen

De seneste to års dimittender er blevet spurgt, om de i forbindelse med deres jobsøgning har oplevet, enten direkte eller indirekte, at blive stillet en række upassende spørgsmål. De upassende spørgsmål omhandler seksuel orientering, politisk ståsted, religion og deres planer om at stifte familie. Figur 1 viser, at det heldigvis er meget få, både kvinder og mænd, der er blevet spurgt ind til deres seksuelle orientering, politisk ståsted eller religion. Kun 1 procent har oplevet at blive spurgt direkte ind til seksuel orientering, politisk ståsted eller religion, mens de resterende 99 procent har svaret nej. Indirekte er der lidt flere, der har oplevet at blive spurgt ind til deres politiske ståsted, samlet set 2 procent.

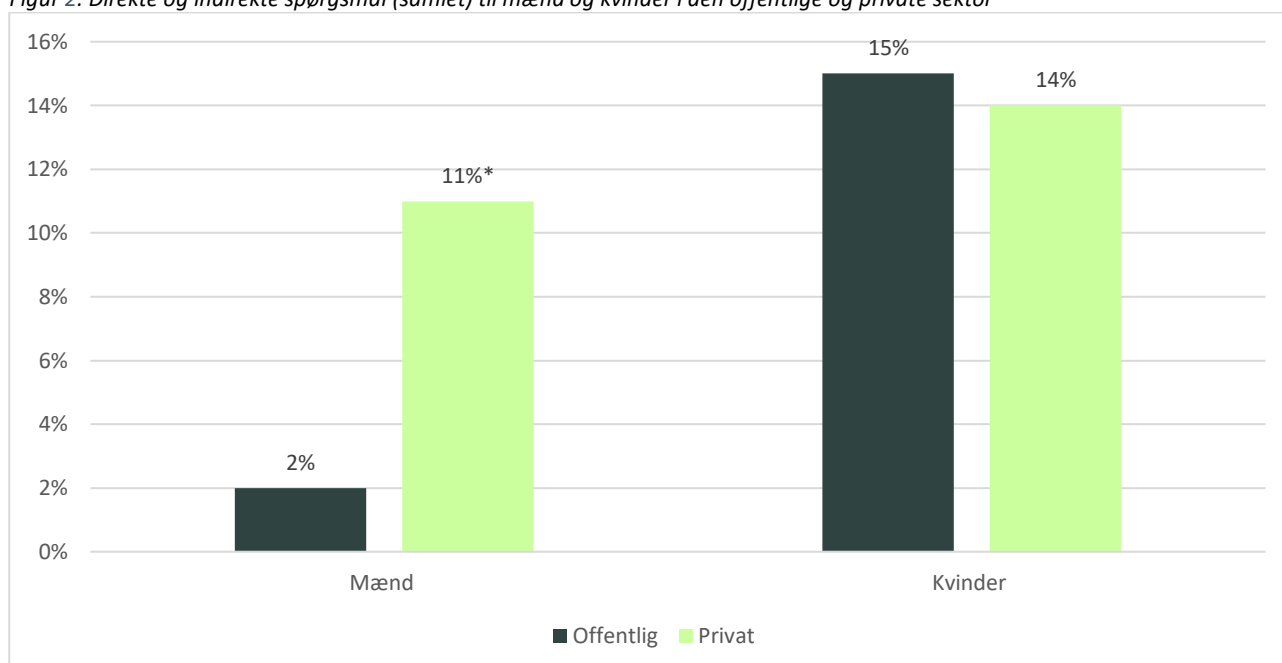
Figur 1: Har du i forbindelse med din jobsøgning oplevet, at der direkte eller indirekte blev spurgt ind til... - opdelt på køn

Note: *Signifikant forskel mellem mænd og kvinder

I den offentlige sektor oplever 10 procent at få upassende spørgsmål omkring familieplaner, i den private sektor er andelen 12 procent. For kvinder er der ingen forskel på, hvor mange der får spørgsmål, enten direkte eller indirekte, i den offentlige og private sektor. Til gengæld oplever 11 procent af mændene i den private sektor sammenlignet med 2 procent i den offentlige sektor at få direkte eller indirekte spørgsmål.

Figur 2: Direkte og indirekte spørgsmål (samlet) til mænd og kvinder i den offentlige og private sektor

Note: *Signifikant forskel mellem mænd og kvinder

Metode

Undersøgelsens population er medlemmer af Djøf, som er dimitteret i perioden 3. marts 2020 til 3. marts 2022. Respondenterne er trukket på baggrund af deres registrerede dimittenddato i Djøfs medlemsdata, den faktiske dimittenddato kan godt variere herfra. Undersøgelsen er udsendt til 7.458 personer i alderen 22 til 33 år. Heraf er der i alt 1.001 valide besvarelser, hvilket giver en samlet svarprocent på 13.

Dataindsamlingen er gennemført i perioden mellem 1. juni og 17. juni, der er udsendt en invitation og to rykkere.

Blandt besvarelserne er der en overvægt af kvindelige erhvervsaktive, der har besvaret spørgeskemaet, i forhold til deres andel af populationen. Der er ligeledes en overrepræsentation af besvarelser fra samfunds- og forvaltningsuddannede, mens handelshøjskoleøkonomer og jurister er underrepræsenterede i besvarelserne. I analysen er der taget højde for disse skævvridninger ved at vægte data, så svarene afspejler fordelingen på køn og uddannelsesretning i populationen.